

אחי תופל וכל השאר

לישראלי בחו"ל:

גם אתה יכול להצביע!

אומנם — לא בקלפי. זכות זו לא ניתנה לך, למרות מילחמתנו הממושכת על כך. אבל יש דרכים אחרות. סעיף 48 של מצע הבחירות של אורי אבנרי, "77" — תוכנית לישראל אחרת, אומר:

"תינתן זכות-בחירה לישראלים בחוץ-לארץ, כל עוד הם שומרים על הקשר עם המדינה."

אורי אבנרי הציע זאת כבר בכנסת השישית והשביעית. הצעתו הוסרה מסדר-היום. כתוצאה מכך אינך יכול לקחת חלק בבחירות שיקבעו את גורל המדינה היקרה לליבך, שאתה קשור בה, שבניך ישרתו בצבאה, שאתה רוצה לחזור אליה.

אולם אתה יכול להשפיע על בחירות אלה — גם מרחוק.

איך?

אם אינך יכול לתת את קולך לישראל אחרת, יפה, חופשית, שמויה, שוחרת-שלום ומשגשגת, אתה יכול לעזור לנו להיאבק למענה. אתה יכול לעזור לרשימה, שנאבקה בכנסת השישית והשביעית, והמוכנה להיאבק בכנסת התשיעית, למען חקיקת חוקה כתובה שתבטיח את זכויות האזרח; למען איכות החיים והסביבה, למען הפרדת הדת והמדינה, למען חיסול השחיתות, למען מדיניות פעילה של שלום.

אתה יכול להצביע — בתרומתך.

כל דולר שתשלח יעזור לנו להגיע לבוחרים חדשים, להגיש להם חומר-הסברה, שיעזור אותם למחשבה ולפעילות.

כל דולר שתשלח לנו הוא השקעה בישראל חדשה — ישראל שאליה תרצה לחזור, ושבה תרצה לגדל את ילדיך.

אנא, שלח את תרומתך — בסכום האפשרי ובהקדם האפשרי — למטה הבחירות של תנועת העולם הזה, ת.ד. 136, תל-אביב.

רבין לא היה בטוח, עשוי לשמור על עמדותיו. מי שיצביע בעד המערך עתה — בעד מי הוא מצביע? בעד מה הוא מצביע?

בעד ניצנים או יונים? בעד אנשי-ריאקציה או אנשי-קידמה? בעד המושחתים או מתנגדי השחיתות?

התשובה היא: בעד כולם. כל קול שיינתן למערך, יתחלק בין כל אלה. כך-וכך אחוזים מן הקול יינתנו למילחמה, וכך-וכך לשלום. כך-וכך לשחיתות, וכך-וכך לטובת-העבודה. לגולדה ולבן-אהרון, לידלניס ולמשל, לכל מי שאיתו על מסך-הטלוויזיה.

זוהי האמת הפשוטה. מעתה ועד ה"בחירות, יוצאו מליוני לירות — 20 מיליון? 30 מיליון? — כדי לטשטש אמת אפורה לטשטשה, אך אי-אפשר לשנות אותה.

כסף, כסף, כסף

מילים אחדות על בעיית הכסף. ככל שמיבצע-הבחירות שלנו מתקדם, מזדקרת בעייה זו בחומרה גוברת והולכת.

מבחינות רבות, החזות היא אופטימית. כאלפיים איש התפקדו אצלנו, יותר מאשר בכל מיבצע-בחירות קודם, ורובם אינם חדשים. עשרות פעילים ברחבי הארץ התחילו לפעול, כימעט כולם צעירות וצעירים שלא הכרנום קודם לכן. האסיפות והחוגים שלנו מלאים, ומשתתף בהן קהל רציני, השואל שאלות רציניות.

אולם, ביגלה מחסור בכסף איננו יכולים לבצע אלא רק חלק קטן מן הפעילות העומדות לנגד עינינו, רק חלק זעיר מן הרעיונות העולים בדיוני הפעילים. נמליון ארס שהצבא צועד על קיבתו. בחירות מתגלגלות על כסף.

אינו מאמין שהכסף יענה על הכל. יש בארץ די אנשים רציניים, ששום תעמולה שכירה לא תשנה את דעתם. והרי דווקא אל אנשים כאלה אנו פונים.

אבל גם פעולות מינימליות זקוקות לימימון. מודעה צנועה אחת, המתפרסמת בארבעה עיתונים, עולה 20 אלף לירות. דקה בטלוויזיה תעלה קרוב ל-10 אלפים לירות. פלאקאט אחד, שיופץ ברחבי הארץ, יעלה כ-20 אלף לירות. הדואר ושירות-הטלפון עולים הרבה אלפי לירות בחודש. הדפסת מאה אלף עותקים של חוברת-המצע שלנו עלתה כ-70 אלף לירות. וכן הלאה.

(כל זה מראה, אגב, כמה מוציאות רשימות הראויות. ד"ש כבר הוציא מיליוני לירות, ומעניין מניין בא כסף זה. הליכוד יקבל כ-20 מיליון מקופת-המדינה, נה בלבד, והמערך יקבל משם כ-25 מיליון, נוסף על עזרת ירשידילין.)

ברגע זה עומדות לרשותנו כ-250 אלף לירות. חלקן באות מהקצבת ההסתדרות, שתממן את החלק ההסתדרותי של ה-

בשבוע שעבר עמדנו במבחן מוסרי. היה עלינו להחליט כיצד להתייחס לעימות רבין-פרס.

היה ברור לנו שאם ייבחר פרס, הוא ידחוף המוני בוחרים לעברנו. רבבות מבין בוחרים מיפלגת-העבודה, הדוגלים ביוזמות-שלום, במימטר ליברלי מתקדם ובאיכות החיים הדמוקרטיות, היו פונים עורף ל-מיפלגה שבהנהגת פרס. רבים מהם היו בוודאי רואים ברשימתנו את הכתובת הנכונה.

לעומת זאת, היינו בטוחים שטובת ה"מדינה מחייבת כי מבין שני מועמדים אלה, ייבחר רבין. יש סיכוי רב שמועמד מיפלגת-העבודה יהיה ראשי-המשלה ה"בא, ובמקרה כזה חייב כל אזרח לשאול את עצמו: מי טוב יותר? או — מי גרוע פחות?

היתה, אפוא, דילמה מוסרית. לעזור לפרס, לטובת הרשימה — או לעזור לרבין, לטובת המדינה?

הכרעתנו לא היתה מוטלת אף לרגע אחד בספק. כמו במאות מיקרים בכנסת, שבהם הכרענו לטובת המדינה ולרעת ה"אינטרסים של סיעתנו, עשינו כל שביכולתנו כדי לחסום את הדרך לפני פרס. פעילי רשימתנו הפגינו בפתח התיכיל לטובת רבין. בעיתון הזכרנו את עברו הנשכח של פרס. בכלי-התיקשורת הבענו בפה מלא את דעתנו לגבי העימות.

בין השניים העדפנו את רבין. עכשיו הוא נבחר. האם זוהי סיבה להצביע עבור מיפלגת-העבודה בקלפי? בחלט לא.

אחים גם יחד

מדוע?

קודם כל, יצחק רבין יצא מן המאבק תשוש וכפות בידיו וברגליו.

לפי נוחליה-שילטון המקובלים בישר"אל, אין רבין יכול לזרוק עכשיו את שימעון פרס ואת עדת מרעיו. אין הוא יכול להרכיב ממשלה של אנשים חדשים, כרצונו. אין הוא יכול לבחור לעצמו צוות, שעמו הוא יכול לפעול.

כל זה דרוש כדי להקים ממשלה שתוכל לתפקד. (על כן הצעתי בתוכניתי — "77", תוכנית לישראל אחרת" — שראשי-הממשלה ייבחר בבחירות ארציות ארצי-יות, ויהיה מוסמך למנות ולפטר רצויים.)

הממשלה תבאה תכלול שוב את רבין ופרס — שני אנשים השונאים זה את זה ומואסים זה בזה. בידועו כי יש לו רוב זעיר במיפלגה, יצטרך רבין להתחשב ב"יריבו בכל החלטה, שמה יגברו עליו בעימות הבא, שיכול לפרוץ בכל רגע.

משמע: לשימעון פרס תהיה זכות-וטו על כל דבר. יתרה-על-כן, רבין ניצח רק תודות לתמיכת גולדה מאיר ואחיותיה-גלילי, וימשיך להיות תלוי בהם. אפילו יהושע רבינוביץ, שלא הניח את ה"תק" האוצר מיזו ערב ההכרעה, כשניצחונו של

204 הצעותיו המעשיות, ולסמן ליד כל סעיף, "כן", "לא", או "לא יודע". אם אתה מסכים לפחות ל-102 סעיפים, אתה צריך להצביע בעד הרשימה. אם אתה מסכים ל-153 סעיפים, אתה צריך להתנדב לפעילות למענה. מובן שאין לדרוש משום אדם אינטליגנטי שיסכים לכל 204 ההצעות של אדם אחר.

(אגב, אפשר לעשות זאת כמישחק חברי-תניקה חוברת של המצע, שלוף אותה במסיבת-חברים ליל-שבת, קרא כל סעיף בקול רם והצע לחברים ולחברות לסמן ליד כל סעיף מה דעתם עליו. כך יתפתח ויכוח ענייני, ותיווכחו איך מתפלגות דעותיהם לגבי שלל של בעיות.)

דרך אחרת היא להחליט מראש מהו העניין החשוב לך ביותר, העולה לדעתך על כל שאר הבעיות. למשל: בעיית השלום. או: בעיית השחיתות. או: זכויות האזרח. עבור על הצעות המצע בנושא זה, ואם הן נראות לך — החלט שזוהי רשימתך.

כך או כך — זוהי הדרך שבה צריך בוחר אינטליגנטי לעמוד בחובתו האזרחית במימטר דמוקרטי.

מבעייה אחת, לפחות, אתה פטור. אם אתה מסכים להצעות המצע, אינך חייב לשאול את עצמך: "כן", אבל האם הם באמת יפעלו על-ידי מצע זה?

לגבי כל רשימה אחרת, שאלה זו היא בהחלט במקומה. לגבינו — אין היא רלוונטית. בשתי תקופות-כהונה בכנסת, ובשתי תקופות-כהונה (לא-חופפות) ב"וועד-הפועל של החסתדרות, כבר פעלנו למען רוב ההצעות האלה. הקדשנו לכך את כל מוצננו. אתה יכול להיות בטוח בהחלט שאם תינתן לנו ההזדמנות לכך, נעשה זאת גם להבא.

בחירות-השאר בא מתרומות. כל אגורה נוספת חייבת לבוא מתרומות של אות-דים וחברים.

אלה הם דברים פרוזאיים, ואין אותם לדבר עליהם. אולם אין מנוס מכך. בניגוד של אשרי-דילניס, של תרומות מ"מיליונרים עלומי-שם ועלומי-כוונות, של הקצבות-עתק מקופת-המדינה על-ידי ש"ט שנתפרה לשימור הקארטל מערד-ליכוד — בניגוד זה אנחנו צריכים להתחייב מעמד, לפעול ולהצליח.

נוכל לעשות זאת רק אם כל מי ש"סבור ששיעה זו צריכה להיות בכנסת, שזה חשוב למדינה, לשלום, לטיהור-האווירה ולהנגת-האזרח, יעזור לנו לא רק בקולו, אלא גם בכספו.

הצעה מקורית

אגב, שתי אוהדות, ששלחו לנו תרומה משותפת של אלף לירות, צירפו לכך עצה, וביקשונו להביאה לפני הציבור:

מכיוון שאין לרשימה כסף לניהול תעמולה המונית, הן מציעות שיטה שהן עצי מן כבר ניסו אותה. "אנחנו קוננות כל שבוע שניים-שלושה גיליונות של העולם הזה", ומחלקות אותם למכרים ולידידים, כדי שיקראו וישתכעו. בצורה זו אנחנו מבטיחות שדבר הרשימה יגיע לאנשים נוספים, ויחד עם זאת אנחנו גם מחזקות את העיתון במילחמתנו."

מישחק חברתי

בחוגיבית ירושלמי שאל אותי אחד ה"נוכחים: איך אני יכול להחליט. על-פי המצע שלכם במי לבחור?

העליתי לפניו כמה שיטות אפשריות. שיטה אחת היא לקחת את המצע, על